

BØGER

Højskoleforstander Ernst Trier. II Del. Hans senere Ungdom og store Vennekreds og hans Oplevelser som Feltdegn. Af Povl Hansen (August Bangs Forlag) 1929. 216 Sider.

Det er 5 bevægede Aar af den unge Ernst Triers Liv, der her fortælles om: Tiden fra Efteraaret 1859 til henimod Jul 1864. Trier havde ved Begyndelsen af dette Tidsrum, 22 Aar gl., været sammen med Grundtvig og var blevet stærkt aandeligt paavirket af denne Mands rige Vidnesbyrd, saa han senere med fuld Sandhed kunde sige: »Det hører med til mit Livs Lykke, at jeg lærte Grundtvig at kende.« Grundtvig havde, som Povl Hansen bemærker, aabnet hans Blik for det, derd for ham blev Livets største Værdi.

Trier var Skribent og vilde være teologisk Kandidat. Men Eksamenslæsningen tiltalte ham ikke. Derimod var han kommen ind i et rigt udviklende Samliv med Ungdomskammerater, især Studenter og Kunstnere. Men dette noget opslidende Selskabsliv maatte han i 1862 trække sig ud af for at faa Tid til at passe sine Eksamensfag. Hen i Juni rejste han over til Møen, hvor han i Landsbyen Lindemark — hos en Gaardmand — fandt et Skjulested, hvor han i Løbet af 2—3 Maaneder i Fred og Ro kunde passe sin Læsning med det Resultat, at han ved den forestaaende Eksamen gik op og blev teologisk Kandidat med 1. Karakter.

Og da Eksamenslænkerne var taget af ham, følte han sig saa fri og glad, saa han kunde sige, som han skrev i et Brev til en god Ven: »Mit kære Fædreland! tag nu mine Kræfter og lad mig faa Lov til at gøre Gavn i dit Hus! Lad mig som »frigiven« faa Lov til at tjene!

Han meldte sig og blev Lærer ved Blaagaards Semina-

rium i København — som han selv siger — »for 150 unge, ubefæstede, mangen Gang gærende og urolige Mennesker i en Alder fra 16 til 35 Aar«. Betagende er det at læse i Povl Hansens Bog de mange Breve om hans Kamp, Gæring og Uro for i disse Aar at finde ind til sit egentlige Livskald. Han tænker ogsaa paa at blive Præst, men Lærergerningen har faaet stærkt Tag i ham paa Blaagaard. Meget viser her hans særlige Naadegave til at tage sig af de unge.

Men saa kom Krigsurolighederne 1863—64. Trier meldte sig som en af de frivillige og blev Feltdegn, ikke mindst tilskyndet hertil af sin Søster Marie, der var Præstefrue i Skamstrup i Holbæk Amt. Men først den 3. Maj 1864 naaede han at komme over til Hærens Hovedkvarter paa Fyn. Her blev han nu i flere Maaneder — indtil Midten af Oktober — en god Vejleder og Trøster for Soldaterne ved de Samtaler, Sang- og Foredragsmøder, han førte an i. Bl. a. har en gammel Husmand fra Løve Herred, som var med i Krigen 1864 og først døde i April 1929, fortalt følgende: »I Kullerup Kirke paa Fyn saa jeg første Gang Feltdegneren, den sorthaarede Mand Ernst Trier. Han sang saa mageløst, som jeg aldrig før havde kendt. Jeg var saa modtagelig den Gang for Indtryk. Trier gik frem og tilbage paa Kirkegulvet og slog Takt til Sangen, og saa saa han os næsten alle ind i Øjnene. ... Jeg hørte ham flere Gange. En Gang talte han om Vægterversene. Men især blev jeg grebet og løftet af hans Sang. Han sang mig saa højt op over det, der var tungt og trangt. Da jeg mange Aar senere traf ham paa Vallekilde Højskole, sagde han: Vi to har vist set hinanden før!«

De fem Maaneder (Maj—Oktober), som Trier var Feltdegn paa Fyn, faar man udførlig Besked om ved de mange Breve af Trier, som Povl Hansen citerer i sin Bog. Den 11. September blev Trier forlovet med Præstedatteren Marie Abel i Dalum. Og ved Midten af Oktober vendte han tilbage til København, hvor han snart blev stærkt optaget af at faa en Drengeskole i Gang ude paa Frederiksberg, hvor saa han og Marie Abel skulde have deres eget Hjem og Virke. Men da sker igen det vidunderlige som i Efteraaret 1859. Atter har han et afgørende Møde med sin aandelige Vejleder, Grundtvig, der bringer ham ind paa den Tanke, at han som Skolemand skal have sin Gerning iblandt den voksne Ungdom. Han skal være Folkehøjskolelærer. Og da Grundtvig netop

peger paa Holbæk Amt som Stedet, hvor der især trænges til en Folkehøjskole, slog det paa een Gang ned i Trier, at der maatte han se at faa begyndt. »Jeg var« — siger Trier i Brevet til sin Fæstemø ^{8/12} 1864 — »som et andet Menneske, da jeg gik hjem fra Grundtvig.« Trier havde følt, at han her stod over for sit Livskald, sin Livsgerning.

Hermed slutter II Del af Povl Hansens gode Mindebog om Ernst Trier. Fortsættelsen ventes ad Aare.

J. P. J.

»Fortid og Nutid«, Tidsskr. f. Kulturhistorie og Lokalhistorie, udgivet af Dansk hist. Fællesforening, VIII Binds 2. Hæfte (for 1928). 160 Sider, illustr.

Hæftet indeholder: Bibliografisk Vejledning for historiske Lokalsamlinger. — Kapt. E. E. Koch: Infanteri-Reglementets Stambøger og Justitsprotokoller. — Vilh. la Cour: Arkæologisk-topografiske Bygdestudier. — C. Klitgaard: Vore Aarbøgers Retningslinie. — C. Klitgaard: Tingbøger som Kilder til Lokalhistorie. — P. Severinsen: Gangdagene og Bededagene. — Beretning om Dansk Folkemuseums Virksomhed i 1926—28. — Anmeldelser m. m.

»Fortid og Nutid«, VIII Bind, 1. Hæfte (for 1929¹). 80 Sider.

Indeholder bl. a. Gunnar Knudsen: Lokalhistorie og Stednavnestudium. — Anmeldelser. — Foreningsmeddelelser.

— Vore Medlemmer kan ved Henvendelse til Sekretæren blive Subskribenter paa »Fortid og Nutid« for halv Pris (Kr. 2,50 aarlig).

S. Nygaards Anvisning til at drive historisk-topografiske Studier,

en meget værdifuld og nyttig Vejledning, som enhver lokalhistorisk interesseret bør eje, er nu kommet som Særtryk og faas, mod Indsendelse af 50 Øre f. Eks. i Frimærker, hos Dansk hist. Fællesforening, Kong Georgs Vej 22, Kbhvn. F.

»Odsherred«,

et Julehæfte, udgivet af Tage Christiansen, Holbæk 1929, indeholder af historisk Stof bl. a. Skifter-Andersen: Præstegaarden paa Sjællands Odde. — F. von Holstein: Nykøbing i Fyrreerne. — J. M.: Et gammelt Bykort (over Nykøbing

1660) — og især Udgiverens Artikel om Clemens Petersen paa Svinninge Møllegaard og om Bjørnsens og Goldschmidts Besøg der.

Familie-Stambogen, udgivet af Max Grohshennig. 2. Udgave 1929. (Faas hos Udgiveren, Kochsvej 9, Kbh. V. 3,00.)

Folk, som sysler med deres Slægts Historie og indsamler Oplysninger derom, vil kunne have god Nytte af denne Bog, som med sine 106 Skemaer er let at udfylde; man kan begynde med det samme med sine Forældre og saa efterhaanden indføre de Oplysninger, man faar om sine Slægtninge.

Minder om gamle Hjem og Slægter i Ods Herred, udgivet af Lars Andersen. I, Kolding 1929, 40 Sider.

Dette lille Hæfte, som er udgivet med Understøttelse af Hjelmstjerne-Rosencrones Stiftelse og Hist. Samf. f. Holbæk Amt, indeholder: Gaardm. Jens Nielsen i Faarevejle (f. 1715) og hans Slægt. — Slægten fra Gyldenholm. — Hmd. Ole Jensen i Asnæs og hans Slægt. — Gaardmand Jørgen Olsen i Aastofte og hans Slægt. — Lærer Rasmus Pedersen i Jyderup og hans Slægt.

Bogen vil sikkert interessere mange i Odsherred, hvor disse Slægter hører hjemme. Vi har overtaget en Snes Eksemplarer, som vi sælger til en Pris af Kr. 2,50. **A. T.**
